

ساخت و هنجاریابی آزمون نیازهای گلاسر فرم بلند در دانشجویان دانشگاه های دولتی و آزاد شهر یزد

محمد شمسیان^۱، سمیه کهدویی^۲

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران.

^۲ استادیار گروه روانشناسی و علوم تربیتی، موسسه آموزش عالی امام جواد، یزد، ایران.

نام نویسنده مسئول:

سمیه کهدویی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۳/۲۰

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ساخت و هنجاریابی آزمون نیازهای گلاسر فرم بلند در دانشجویان دانشگاه های دولتی و آزاد شهر یزد اجرا شد. این پژوهش از نوع کاربردی است جامعه آماری شامل کل دانشجویان دانشگاه های آزاد و دولتی شهر یزد می باشد که از میان آن ها ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و به پرسشنامه نیازهای گلاسر پاسخ دادند. برای مطالعه اولیه تعداد ۵۰ نفر به سوالات آن پاسخ دادند. داده های پژوهش با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آلفای کرونباخ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای بررسی ساختار عاملی پرسشنامه ساخته شده از تحلیل عاملی تاییدی (CFA) استفاده شد. نتایج بدست آمده حاکی از آن است که مقدار کلی آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱ بود که مقدار مناسبی را نشان می دهد و کلیه سوالات بعنوان سوالات معتبر و پایا در نظر گرفته شدند.

واژگان کلیدی: آزمون نیاز های گلاسر، هنجاریابی، پایایی، روایی.

مقدمه

براساس نظریه انتخاب همه رفتارهای انسان تلاشی است برای برآورده کردن نیازهای اساسی. شناخت اینکه کدام نیاز در زندگی فرد برآورده نمی شود برای فهم رفتار او و یقین راه هایی برای خلق یک محیط رضایت بخش برای نیازهای این فرد مهم است [۳، ۲، ۱]. رفتارهای هدفمند بیش تر از انگیزه های درونی ریشه می گیرند تا عوامل و محرکهای بیرونی. و در بردارنده این مضمون است که رفتار ما در هر زمان بهترین تلاش ما برای کنترل دنیای پیرامونمان و نیز خودمان به عنوان بخشی از این دنیا است، بنابراین ما باید همواره به گونه ای رفتار و انتخاب کنیم که به بهترین نحو نیازهایمان را برآورده کنیم. رفتار هر شخص در هر مقطع زمانی بهترین تلاش وی برای ارضای نیازهایش است. اگرچه شاید این تلاش در واقع مؤثر و مفید نباشد، ولی در عین حال بهترین تلاش او است. گلاسر (۲۰۰۸) بیان می دارد افراد برای برخورداری از احساسات بهتر نسبت به خود و زندگی باید پذیرای مسئولیت باشند. براساس نظریه انتخاب، هر انسانی از ۵ نیاز اساسی برخوردار است که عبارتند از: (۱) نیاز به عشق و تعلق خاطر (۲) نیاز به پیشرفت و قدرت (۳) نیاز به آزادی (۴) نیاز به تفریح (۵) نیاز به بقا.

۱- نیاز به عشق و تعلق خاطر: همه دوست داریم که دوست داشته شویم و دوست بداریم. اگر رابطه عاطفی (عشق و تعلق خاطر) هر انسانی تهدید شود، از خود رفتارهای ناکارآمد نشان می دهد.

۲- نیاز به پیشرفت و قدرت: هیچ فردی نمی خواهد درجا بزند. همه، پیشرفت را دوست دارند و به محض احساس سکون و درجا زدن، احساس افسردگی خواهند کرد.

۳- نیاز به آزادی: منظور از این نیاز، ضرورتا نیاز به آزادی سیاسی نیست، بلکه نیاز به استقلال فردی است. این که فرد بتواند برای تعیین نحوه زندگی خود حق انتخاب داشته باشد و هیچ گزینه ای (نوع آرایش مو، نوع و رنگ پوشش فرد) به او تحمیل نشود. چرا که انسان دوست دارد خود، کنترل زندگی خود را به دست داشته باشد و برای بیان خود آزاد باشد.

۴- نیاز به تفریح: تفریح یعنی کاری را فقط و فقط برای لذت بردن انجام دادن. نیاز به تفریح، نیاز به لذت بردن از یک فعالیت است. باید این پرسش در جامعه مطرح شود که برای تفریح افراد تا چه اندازه محدودیت ایجاد شده است؟ فرد باید خلاقانه تفریح خود را انتخاب کند و برای تفریح وی، معیار ارزشی قائل نشوند. چه بسا که در این صورت جوانان، تفریح را در منازل برای خود خلق خواهند کرد.

۵- نیاز به بقا: مسکن، پوشاک و خوراک که پول در تامین آنها نقش اساسی را ایفا می کند، به همراه احساس امنیت مولفه های اصلی نیاز به بقا محسوب می شوند. البته باید توجه داشت که هر رفتار ضرورتا یک نیاز را ارضا نمی کند. برای نمونه ممکن است انگیزه های فرد در پرداختن به شغل خود موارد زیر باشند: کسب پول و درآمد، که ابزاری برای تامین نیاز به بقا محسوب می شود. ثابت کردن خود به عنوان نیروی مولد به مدیریت محل اشتغال، کمک به کشور برای دست یافتن به چشم اندازهای جامعه به منظور تامین نیاز به عشق و تعلق خاطر، یافتن گزینه های کاری جدیدتر برای توانمندتر شدن، که در این صورت نیاز به آزادی فرد نیز تامین خواهد شد [۴].

نظریه انتخاب براین استوار است که چون بطور ذاتی موجوداتی اجتماعی هستیم نیاز داریم محبت کنیم و محبت ببینیم. نظریه انتخاب توضیح می دهد که ما نیازهای خود را مستقیما ارضا نمی کنیم. آنچه ما انجام می دهیم که مدتی بعد از تولد آغاز می شود و در طول زندگی ادامه می یابد این است که هر کاری که انجام می دهیم و باعث می شود احساس خوبی داشته باشیم در مغز حفظ می نمایم و ذخیره می کنیم که دنیای کیفی ما نامیده می شود.

برنز^۱ و همکاران (۲۰۰۶) ابزاری را به عنوان زمینه یابی نیازهای دانش آموزان (SNS) برای سنجش نیازهای اساسی نوجوانان براساس تئوری انتخاب ساختند. ابزار شامل ۲۵ سوال بود که هر ۵ سوال یکی از نیازها را می سنجد. نتایج نشان داد که این ابزار اعتبار بالایی داشت و به طوری موثر می توانست برای اندازه گیری نیازهای دانش آموزان به کار برده شود. همچنین پایایی آن بالا بود و آلفای کلی (۰/۹۶) را نشان می داد [۵].

لنفورد^۲(۲۰۰۰) نیز مطالعه ای برای سنجش روایی ابزار نیازهای اساسی براساس تئوری انتخاب را اندازه گیری و انجام داد: مقیاس نیازهای اساسی تئوری انتخاب^۳(CTBNS) ۹ سوال در ابزار بود که هر سوال شامل ۵ نیاز اساسی در تئوری انتخاب بود. سوالات بوسیله افراد متخصص در واقعیت درمانی تایید شدند. نتایج نشان داد که همبستگی پایینی بین سوالات بود و صلاحیت ابزار برای سنجش نیازها تایید نشد. لنفورد تصمیم گرفت که CTBNS نیاز به طراحی و مقیاس بندی مجدد داشت [۶].

پایایی: پایایی یک آزمون به درجه ثبات، همسانی، پیش بینی و دقت آن گفته می شود. پایایی نشان می دهد نمره هایی که یک شخص در آزمون به دست می آورد اگر بار دیگر بوسیله همان آزمون در موقعیتی دیگر مورد آزمایش قرار گیرد تا چه اندازه یکسان می ماند. پایایی آزمون با استفاده از روشهای زیر محاسبه می شود: ۱- روش پایایی مصححان برای تعیین پایایی آزمونهای تشریحی یا به طور کلی آزمونهای غیر عینی ۲- روش باز آزمایی ساده ترین روش پایایی فقط زمانی قابل استفاده است که ویژگی مورد نظر در طول زمان تغییر نکند ۳- روش فرمهای موازی یا هم ارز: دو فرم موازی را در فاصله زمانی کوتاهی به یک گروه واحد از آزمون شوندگان می دهند ۴- روشهای همسانی درونی: در این روش بر همسانی یا یکنواختی ماده ها یا اجزای تشکیل دهنده یک آزمون تاکید می شود. برای محاسبه آن از ضریب آلفای کرانباخ استفاده می شود.

اعتبار (روایی): مهمترین موضوع در ساختن آزمون روایی آن است. در حالی که پایایی آزمون به دقت و همسانی آن مربوط می شود، روایی، آنچه را که آزمون باید به دقت اندازه گیری کند، می سنجد. آزمونی که برای سنجش بالینی روایی دارد باید آنچه را که مورد نظر است اندازه بگیرد و اطلاعات سودمندی برای متخصصین بالینی فراهم کند. برای برآورد روایی آزمون های روانی سه روش اصلی وجود دارد: اعتبار وابسته به ملاک، اعتبار وابسته به محتوا و اعتبار وابسته به سازه. منظور از روایی ملاکی میزان ارتباط بین نمرات حاصل از یک آزمون با وسیله اندازه گیری دیگر است. یعنی استفاده از ضریب همبستگی پیرسون.

برای تعیین روایی سازه ۱- تعیین همبستگی آزمون با سایر آزمونهای روا ۲- توجه به تمایز سنی ۳- استفاده از تحلیل عاملی یعنی مشخص کردن تعداد و ماهیت متغیرهایی که یک آزمون اندازه میگیرد ۴- همسانی درونی بررسی ساخت درونی آزمون یعنی استفاده از ضریب همبستگی دو رشته ای نقطه ای [۷].

هنجاریایی: آناستازی می نویسد هنجاریایی آزمون یعنی همسان کردن روش کار برای اجرا و نمره گذاری آزمون برای اینکه مقایسه نمرات افراد در آزمون بخصوصی امکان پذیر باشد، باید تحت شرایط مساوی امتحان شوند [۸].

نرم یا هنجار: عبارت است از متوسط عملکرد گروه نمونه ای از آزمودنیها که به روش تصادفی از یک جامعه تعریف شده انتخاب می شود. نرم آزمون های استاندارد شده بر اساس توزیع نمره های خام گروه نمونه ای از آزمودنیها به دست می آید. هدف عمده فرایند استاندارد کردن آزمون تعیین نمره های خام گروه معیاریایی (گروه نرم) است. سپس نمره های به دست آمده به گونه ای از نمره های اشتقاقی^۴ مانند نمره های معادل سنی، نمره های معادل کلاسی، رتبه های درصدی یا نمره های تراز شده تبدیل می شوند [۷].

تفاوت های مهمی بین فرهنگ های غربی و فرهنگ های آسیایی وجود دارد بنابراین این ابزارهای معتبر استفاده شده در کشورهای غربی برای سایر جوامع معتبر نیستند. بنابراین ساخت و هنجاریایی ابزارها در فرهنگ های مختلف امری ضروری است. تفاوت بین پاسخ های افراد در فرهنگ های مختلف ایجاب می کند. که مطالعات جداگانه ای در کشورهای مختلف جهت ساخت ابزارها انجام شود. برای اطمینان از ابزارهای اندازه گیری مناسب پایایی و روایی ابزارها باید در بافت فرهنگی خاص جداگانه بررسی شود [۹]. به همین دلیل این مطالعه به منظور سنجش ویژگی های روان سنجی و هنجاریایی تست نیازهای گلاسر در جامع ایرانی انجام شده است.

روش تحقیق: این پژوهش از لحاظ هدف جز پژوهش های کاربردی و از لحاظ اجرا یا شیوه ی گرد آوری داده ها جز پژوهشهای توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کل دانشجویان دانشگاه های آزاد و دولتی شهر یزد می باشند. روش

²LaFond³Choice Theory Basic Needs Scale⁴ Derivative score

نمونه گیری در دسترس بود که با استفاده از این روش نمونه ای به حجم ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای مطالعه اولیه تعداد ۵۰ نفر به سوالات پرسشنامه نیازهای گلاسر پاسخ دادند.

ابزار اندازه گیری: این پژوهش با ساخت سوالاتی براساس ۵ نیاز اساسی که بوسیله گلاسر معرفی شده اند آغاز شد. سوالات براساس گام های مدل براون^۵ شکل ۱ ساخته شدند. هشت گام در این مدل وجود دارد که باید برای ساخت پرسشنامه رعایت شود. این گام ها عبارتند از اهداف خاص، تبدیل اهداف به تعاریف عملیاتی صفت، نوشتن سوالات، اجرای تست و تحلیل سوالات، تهیه فرم نهایی و تحلیل تکنیکی و سنجش استانداردها. ۸۰ سوال برای پرسشنامه تهیه شد سپس جهت بررسی روایی سوالات در اختیار سه نفر از اساتید آشنا با واقعیت درمانی قرار داده شد. پس از آن پرسشنامه بر روی دانشجویان دانشگاه های دولتی و آزاد شهر یزد اجرا گردید.

شکل ۱: چهارچوب مفهومی کار تحقیق

نتایج

در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل داده های به دست آمده و پاسخگویی به سوالات پژوهش از روش های زیر استفاده شده است:

- ۱- جداول توزیع فراوانی جهت سازماندهی داده ها و توصیف نمرات خام
- ۲- استفاده از ضریب آلفای کرانباخ جهت محاسبه پایایی پرسشنامه ی نیازهای گلاسر
- ۳- استفاده از روش تحلیل عاملی و چرخش عامل ها به روش واریماکس برای بررسی اعتبار سازه آزمون نیازهای گلاسر

یافته های توصیفی

از تعداد نمونه انتخاب شده در این پژوهش ۲۳۷ نفر (۷۲,۳ درصد) زن و ۹۱ نفر (۲۷,۷ درصد) مرد بودند. همچنین بررسی سایر خصوصیات جمعیتی شناختی نشان داد میزان تحصیلات اکثر شرکت کنندگان (۶۴ درصد) لیسانس و اکثرا نیز (۶۰,۷ درصد) مجرد بودند و میانگین سن آنها ۲۴ سال بود.

تحلیل استنباطی سوال تحقیق: آیا پرسشنامه نیازهای گلاسرفرم بلند در میان دانشجویان دانشگاه های دولتی و آزاد شهر یزد از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است؟

الف) روایی پرسشنامه: به منظور بررسی روایی عامل ها نیز از روش تحلیل عاملی استفاده شد، اندازه های KMO (شاخص کفایت نمونه برداری) و نتایج آزمون بارتلت برای ماتریس همبستگی های حال در گروه نمونه، در جدول ۴ نمایش داده شده است.

جدول ۱: اندازه های KMO و نتایج آزمون کرویت بارتلت پرسشنامه نیازهای گلاسرفرم

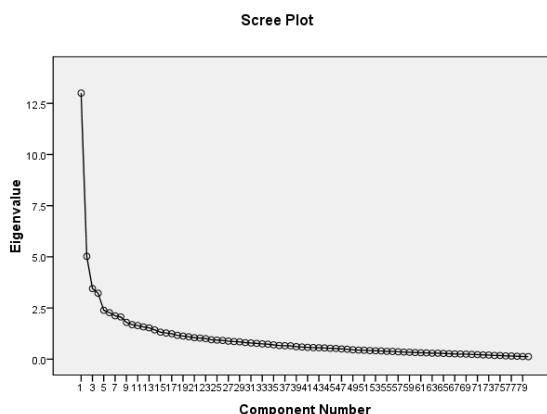
معناداری	درجه آزادی	کرویت	KMO
0/000	316	4/1127	0/812

همانطور که از جدول ۱ مشخص است، نتایج تست کامو بارتلت نشان داد داده های تحقیق قابل تطبیق به تعداد عامل های زیر بنایی هستند. در واقع تست بارتلت نشان داد ماتریس همبستگی بین گویه ها، ماتریس همانی و واحد نمی باشد. از یک طرف بین گویه های داخل هر عامل همبستگی بالایی وجود دارد و از طرف دیگر بین گویه های یک عامل با گویه های دیگر، هیچگونه همبستگی وجود ندارد. مشخصه های آماری اولیه که در اجرای تحلیل مولفه های اصلی به دست آمد، در جدول ۲ برای هر عامل جداگانه نمایش داده شد. چنانکه دیده می شود ارزش های ویژه ۱۲ عامل بزرگتر از ۱ و درصد پوشش واریانس مشترک بین متغیر ها برای این ۱۲ عامل بر روی هم 52 درصد (۵۲,۲۱) کل واریانس متغیرها را تبیین کرد.

جدول ۲: مقادیر ارزش ویژه، درصد واریانس و درصد واریانس تراکمی عوامل پرسشنامه نیازهای گلاسرفرم

عامل	ارزش ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی
۱	13.001	16.251	16.251
۲	5.028	6.285	22.536
۳	3.449	4.311	26.847
۴	3.211	4.014	30.861
۵	2.388	2.986	33.847
۶	2.277	2.846	36.693
۷	2.116	2.645	39.338
۸	2.062	2.577	41.915
۹	1.810	2.262	44.177
۱۰	1.681	2.102	46.279
۱۱	1.646	2.058	48.337
۱۲	1.575	1.969	50.306

به منظور به دست آوردن ساختار با معنا از بارهای عاملی، عامل های استخراج شده بر پایه روش های متداول و با استفاده از چرخش متعامد، به محورهای جدید که نسبت به هم با زاویه ای قائم قرار می گیرند، انتقال داده شد. پس از چندین بار اجرای تحلیل عاملی و استخراج عامل های متعدد و مقایسه عامل های استخراج شده با ساختار نظری پرسشنامه، تصمیم گرفته شد که ۱۲ عامل با روش واریماکس استخراج شود. از نمودار سنگریزه زیر نیز که در شکل ۲ نمایش داده شده است، می توان استنباط کرد که سهم عوامل اول و دوم و سوم واریانس کل متغیر ها چشمگیر و از سهم بقیه عامل ها کاملاً متمایز است.

همچنین مشخص شد سوالاتی که عامل ها نتوانسته اند حداقل بالاتر از ۰,۴۰ درصد از تغییرات آنها را تعیین کنند بهتر است حذف شوند، این سوالات عبارتند از ۱۴-۱۵-۲۲-۷۲-۷۳-۸۰. بنابراین از مجموع ۷۴ گویه باقی مانده می توان ۱۳ عامل ساخت. بنابر این نتایج نشان می دهد ۷۴ گویه مورد نظر قابل تقلیل به ۱۲ عامل بوده و می توانیم از ترکیب این گویه ها، ساختار جدیدی بر اساس عامل ها با ترکیب جدید طراحی کنیم و بر اساس آن به تحلیل داده ها بپردازیم.

به طور کلی بر پایه ماتریس ساختار عامل ها، سوالاتی که به طور مشترک با یک عامل همبسته با ضریب بالاتر از ۰,۴، یک خورده مقیاس را تشکیل می دهند که استخراج و نام گذاری شد (جدول ۴)، همچنین سوالاتی که بار عاملی آنها کمتر از ۰,۴ بود از پرسشنامه حذف شد، این سوالات عبارت بودند از سوالات: ۱۲,۳۱، ۳۲,۳۳,۳۴,۳۵,۳۶,۵۰.

جدول ۳. تعداد سوال ها و نام عوامل پرسشنامه نیازهای گلاسر

عنوان	سوال	عامل
امنیت	۷-۳-۱	۱
پول	۵-۴-۲	۲
سلامت	۱۱-۱۰-۹-۸-۶	۳
عشق به جامعه	۲۱-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳	۴
عشق به خانواده	۲۹-۲۵-۲۳-۲۲-۲۰	۵
عشق به غیر همجنس	۲۸-۲۷-۲۶-۲۴	۶
آزادی در عمل	۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۳-۳۹-۳۷-۳۰	۷
آزادی در فکر	۴۴-۴۲-۴۱-۴۰-۳۸	۸
تفریح	۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱	۹
پیشرفت	۷۹-۷۶-۷۰-۶۹-۶۵-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸	۱۰
قدرت بر دیگران	۷۷-۶۸-۶۷-۶۶-۶۴-۶۳	۱۱
احساس ارزشمندی	۶۲-۷۵-۷۸-۷۴-۷۱	۱۲

تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه نیازهای گلاسر: متغیر های برآزش مدل در جدول ۴ ارائه شده است:

جدول ۴. شاخص های برازش تحلیل عاملی پرسشنامه نیازهای گلاسر

متغیرهای تحلیل عاملی	مجذور کای (X ²)	شاخص بنتلر - بونت (NFI)	شاخص توکر- لویز (TLI)	شاخص ریشه میانگین پس مانده (RMR)	میزان انطباق (GFI)	میزان انطباق تعدیل شده (AGFI)
اندازه های به دست آمده	۵۸,۲۴	۰,۹۳	۰,۹۲	۰,۱۳	۰,۹۰	۰,۹۴

مجذور کای (X²): آزمون های مجذور کای این فرضیه را که مدل مورد نظر با الگوی همپراشی بین متغیرهای مشاهده شده هماهنگ است، می آزماید. مقادیر کوچک تر آن نشان دهنده برازش بیشتر است. وقتی حجم گروه نمونه با ۴۵ تا ۲۰۰ برابر باشد، مجذور کای اندازه معقولی برای برازندگی است. اما برای مدل های با n بزرگتر (مانند پژوهش حاضر)، مجذور کای همیشه از لحاظ آماری معنادار است. در پژوهش حاضر مجذور کای برابر با ۵۸,۲۴ و سطح معناداری آن $P=0,0001$ به دست آمد. دلیل معنادار بودن این مقادیر، تعداد نمونه بالاست. بنابراین برای برازش مدل، اندازه های دیگری که خطای حجم نمونه را کنترل می کند بررسی شد.

شاخص بنتلر - بونت (NFI): چنانچه مقدار این شاخص بین ۰,۹۰ تا ۰,۹۵ باشد، قابل قبول و مقادیر بیشتر از ۰,۹۵ عالی است. شاخص مذکور در این پژوهش ۰,۹۳ بود که در واقع مورد قبول و مناسب است.

شاخص توکر - لویز (TLI): شاخص مذکور در این پژوهش ۰,۹۲ بود که مقدار مناسبی می باشد.

شاخص ریشه میانگین پس مانده (RMR): این شاخص برابر با ۰,۱۳ به دست آمد. این مقدار کوچک به دست آمده، بسیار عالی و بیانگر خطای اندک مدل و برازش قابل قبول آن است.

شاخص های GFI و AGFI: این شاخص نیز هر چه بیشتر به ۱,۰۰ نزدیک باشد، بهتر است. در این پژوهش $GFI=0,90$ و $AGFI=0,94$ به دست آمد که مقادیر خوبی برای برازش مدل محسوب می شود. در نتیجه از بین شاخص های به دست آمده از نتیجه تحلیل عاملی در این پژوهش تمامی شاخص ها در حد قابل قبول برازش به دست آمده و مدل مورد نظر تایید می شود.

(ب) پایایی پرسشنامه: به جهت محاسبه پایایی پرسشنامه ی نیازهای گلاسر از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار کلی آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱ بود که مقدار مناسبی را نشان می دهد. سپس پایایی پرسشنامه با در نظر گرفتن و حذف هر سوال بررسی شد.

جدول ۵. میزان پایایی پرسشنامه با در نظر گرفتن تک تک سوالات

سوال	مقدار آلفای کرونباخ در صورت حذف سوال	مقدار واریانس در صورت حذف سوال	سوالات تصحیح شده- همبستگی کلی	مقدار آلفای کرونباخ در صورت حذف سوال
۱	0.811	469.814	0.033	306.1250
۲	0.806	458.894	0.328	306.0000
۳	0.810	469.251	0.060	306.0625
۴	0.807	462.128	0.251	306.0000
۵	0.807	461.785	0.264	305.7917
۶	0.806	461.652	0.283	307.0833
۷	0.807	463.275	0.250	305.7917
۸	0.808	465.468	0.180	306.3542
۹	0.806	462.461	0.381	305.5833

۱۰	306.8958	467.670	.083	.810
۱۱	306.3125	462.390	.197	.808
۱۲	307.6042	472.202	-.018	.811
۱۳	307.6458	470.872	.001	.812
۱۴	306.0833	472.801	-.032	.812
۱۵	305.6667	466.057	.191	.808
۱۶	308.0208	478.489	-.179	.814
۱۷	306.0833	459.184	.280	.806
۱۸	305.4375	462.209	.303	.806
۱۹	305.6458	461.553	.232	.807
۲۰	305.3958	458.542	.408	.805
۲۱	306.3542	467.085	.091	.810

۲۲	306.1458	462.170	.186	.808
۲۳	306.0417	467.530	.093	.810
۲۴	306.5208	463.659	.159	.808
۲۵	305.9375	463.039	.283	.807
۲۶	306.0417	464.126	.185	.808
۲۷	306.2708	465.691	.149	.809
۲۸	306.4375	463.741	.180	.808
۲۹	305.7708	467.457	.136	.809
۳۰	306.0833	458.121	.384	.805
۳۱	307.2292	471.372	-.004	.812
۳۲	306.3125	462.645	.256	.807
۳۳	305.4583	469.317	.107	.809
۳۴	305.4375	460.549	.014	.826
۳۵	308.4792	475.404	-.112	.812
۳۶	306.0625	454.656	.434	.804
۳۷	305.8125	459.049	.354	.805
۳۸	305.5208	464.766	.288	.807
۳۹	305.8333	466.695	.167	.808
۴۰	305.7500	461.213	.318	.806
۴۱	306.3125	451.283	.459	.803
۴۲	306.0833	461.057	.336	.806

۴۳	305.8958	454.351	.550	.803
۴۴	305.8125	463.305	.233	.807

۴۵	306.0000	461.489	.354	.806
۴۶	306.2292	458.351	.250	.807
۴۷	306.1042	455.117	.449	.804
۴۸	306.8125	463.262	.150	.809
۴۹	305.8750	443.856	.180	.814
۵۰	307.0000	469.489	.042	.811
۵۱	305.9167	462.163	.231	.807
۵۲	306.2292	451.117	.396	.803
۵۳	306.5833	471.227	-.005	.812
۵۴	305.3958	471.351	.024	.810
۵۵	305.5000	467.872	.135	.809
۵۶	305.5208	462.000	.374	.806
۵۷	305.8125	458.156	.442	.805
۵۸	305.5000	453.149	.590	.802
۵۹	305.7500	457.511	.416	.805
۶۰	306.0000	449.830	.646	.801
۶۱	305.5625	470.081	.065	.810
۶۲	305.8542	465.489	.191	.808
۶۳	306.9375	463.294	.193	.808

۶۴	307.0208	463.383	.229	.807
۶۵	305.5417	456.977	.509	.804
۶۶	307.6042	465.095	.166	.808
۶۷	307.1458	455.319	.345	.805
۶۸	306.4375	448.762	.468	.802
۶۹	306.5208	457.531	.335	.805
۷۰	305.8750	451.984	.574	.802
۷۱	305.1875	434.964	.120	.831
۷۲	306.9375	476.911	-.128	.814
۷۳	306.0000	455.830	.435	.804
۷۴	305.5833	464.206	.261	.807
۷۵	305.5625	459.400	.448	.805
۷۶	306.0417	449.785	.514	.802
۷۷	306.3333	447.376	.505	.801
۷۸	305.8125	453.560	.480	.803
۷۹	306.4792	457.574	.335	.805
۸۰	305.4375	458.719	.479	.805

با توجه به جدول شماره ۵، تنها با حذف سوال ۷۱ میزان آلفای کرونباخ که بیانگر پایایی پرسشنامه است افزایش می یابد. با توجه به اینکه این افزایش، تاثیر قابل توجهی بر مقدار کلی آلفای کرونباخ ایجاد نمی کرد (۰.۲۰)، حذف هیچکدام از سوالات توصیه نشد. نهایتاً از تحلیل پایایی پرسشنامه ی نیازهای گلاسر نتیجه شد که این پرسشنامه، پرسشنامه ی پایایی است.

بحث و نتیجه گیری:

برای پاسخ به این سؤال پژوهش که آیا پرسشنامه نیازهای گلاسر فرم بلند در میان دانشجویان دانشگاه های دولتی و آزاد شهر یزد از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است از روایی سازه و روایی ملاکی استفاده شده است برای شروع کار ابتدا ویژگی حجم نمونه و اهمیت ومعنی دار بودن ماتریس داده ها بررسی شد. که برای تحلیل عاملی مناسب است. برای بررسی ماتریس داده ها از آزمون کرویت بارتلست و کفایت نمونه برداری (KMO) استفاده شد. مقدار KMO حاصل در این پژوهش ۰.۸۱۲ بود که چون بزرگتر از ۰/۰۰۰ است مناسب است. آزمون کرویت بارتلست هم در پژوهش معنادار بود بنابراین تحلیل عاملی آغاز شد پس از چندین بار اجرای تحلیل عاملی و استخراج عامل های متعدد و مقایسه عامل های استخراج شده با ساختار نظری پرسشنامه، تصمیم گرفته شد که ۱۲ عامل با روش واریماکس استخراج شود. سپس از نمودار اسکری برای تعیین بهتر عوامل استخراجی استفاده شد که سوالاتی که عامل ها نتوانسته اند حداقل بالاتر از ۰.۴۰ درصد از تغییرات آنها را تعیین کنند بهتر است حذف شوند، این سوالات عبارتند از ۱۴-۱۵-۲۲-۷۲-۷۳-۸۰. بنابراین از مجموع ۷۴ گویه باقی مانده می توان ۱۳ عامل ساخت. در مرحله بعد با استفاده از روش چرخش واریماکس، سوالات چرخش داده شدند تا تا روی عوامل مربوطه بار عاملی مناسبی را نشان دهند و سوالاتی که بار عاملی نامناسبی داشتند حذف شدند. همچنین مؤلفه های آزمون همگی از ضرایب پایایی قابل قبولی برخوردارند و حذف هیچکدام از سوالات توصیه نشد.

منابع و مراجع

- [1] Glasser, W. (۱۹۸۵). Control Theory. New York: HarperCollins,
- [2] Glasser, W. (۱۹۹۸) Choice Theory: A new psychology of personal freedom. New York:HarperCollins
- [3] Glasser, W. (2001). Counselling with choice theory : The new reality therapy. New York: HarperCollins.
- [۴] گلاسر ویلیام، (۱۳۹۱). زبان نظریه انتخاب، ترجمه: علی صاحبی، تهران، نشر سایه سخن.
- [5] Burns, M.K., Vance, D., Szadokierski, I. & Stockwell, C. (۲۰۰۶). Students Needs Survey: A Psychometrically Sound Measure of the five basic needs. International Journal of Reality Therapy. Vol. XXV, num .۲
- [6] LaFond, B. A. G. (2000). Glasser's Reality Therapy approach to relationships: Validation of a Choice Theory Basic Needs Scale (Doctoral Dissertation, St. Mary's University, 2000). Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences & Engineering, 60, 3615.
- [۷] شریفی.حسن پاشا، (۱۳۸۲). اصول روان سنجی و روان آزمایی، تهران، انتشارات رشد
- [۸] آناستازی آن، (۲۰۰۰). روان آزمایی، ترجمه: محمد نقی براهنی، (۱۳۷۹). چاپ چهارم، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
- [9] Geisinger, K. F. (1994). Cross-cultural Normative Assessment: Translation and Adaptation Issues Influencing The Normative Interpretation of Assessment Instruments. Psychological Assessment.